

притаманне прагнення до ясності, упорядкованості у всьому та неприйняття невизначеності.

Таким чином, опираючись на результати проведеного дослідження вбачаємо необхідність розробки та впровадження в процес фахової підготовки корекційно-розвивальних заходів спрямованих на підвищення рівня толерантності до невизначеності та зниження інтолерантності у здобувачів вищої освіти, що максимально вплине на формування їх життєвої перспективи.

Список використаних джерел

1. Гусев А. І. Толерантність до невизначеності як чинник розвитку ідентичності особистості : дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології». Київ, 2009. 199 с.

ФРОЛОВА Ольга,
кандидатка психологічних наук,
доцентка кафедри психології
Бердянського державного
педагогічного університету

РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ»

У вітчизняному дискурсі, пов'язаному з вищою освітою та сучасними вимогами ринку праці все частіше постає питання розвитку важливих особистісних компетенцій (soft skills) студентів. Разом ти постає питання, які з них сьогодні є найбільш затребуваними з боку роботодавців, і як трансформувати освітні програми, щоб їх здобуття стало реальним.

Питанням розвитку «soft skills», як важливої складової конкурентоспроможності фахівця з Л. Іванова, О. Скорнякова [1], Н. Длугунович [2], К. Коваль [3], Ц. Скаффіді (C. Scaffidi) [4].

У професійному середовищі прийнято виділяти 2 типи навичок, необхідних сучасному підприємцю: «**hard skills**» («тверді» навички) – професійні, технічні навички, які можна наочно продемонструвати. Наприклад, знання бізнес-процесів, законодавства, маркетингу, брендингу та «**soft skills**» («гнучкі» або «м'які» навички) – навички, прояв яких складно відстежити, перевірити і наочно продемонструвати.

Серед «soft skills» актуальних для реалізації підприємницької діяльності важливо виділити наступні навички:

1. Особиста ефективність яка включає в себе:

- ✓ здатність визначати мету та досягати поставленої цілі;

- ✓ вміння правильно розставляти пріоритети в завданнях у рамках обмеженого часу;
 - ✓ раціонально розраховувати власний час;
 - ✓ здатність зберігати цілісне емоційне ставлення до себе та своєї команди;
 - ✓ розуміння власної відповідальності перед командою під час роботи над проектом;
 - ✓ вміння креативно взаємодіяти в команді (швидко й ефективно знаходити неочевидні успішні рішення для вирішення проблем, викликів та завдань);
 - ✓ здатність візуалізувати, формулювати, вирішувати проблемні ситуації, приймаючи правильні рішення, з урахуванням наявної інформації;
 - ✓ вміння презентувати проект інвесторам або ж власній команді.
2. Комунікативні навички:
- ✓ вміння співпрацювати як з колегами, так і виконувати завдання самостійно;
 - ✓ розуміння ролі та місця стратегічних комунікацій у системі управління командою;
 - ✓ вміння чітко сформулювати свої потреби, свої очікування до команди і оточення;
 - ✓ здатність аналізувати та розв'язувати конфліктні ситуації з огляду позицій та інтересів команди;
 - ✓ вміння вести переговори, знає за яким алгоритмом та як уникнути помилок;
 - ✓ здатність схилити думку інших до своєї філософії та способу мислення;
 - ✓ здатність приймати групові рішення.
3. Управлінські навички:
- ✓ вміння згуртувати групу та побудувати ефективну командну взаємодію для вирішення певних завдань;
 - ✓ здатність організувати спільну діяльність і сформувати дієздатну команду;
 - ✓ вміння сформувати систему комунікації в команді з використанням відповідних інструментів та сервісів
 - ✓ здатність мотивувати всіх членів команди до активної діяльності для задоволення своїх потреб і для досягнення цілей проекту
 - ✓ вміння брати ситуацію під свій контроль
 - ✓ здатність впливати на команду з позиції ролі в проекті або ж за допомогою своїх здібностей, уміння чи інших ресурсів.
4. Стратегічні навички:
- ✓ здатність довгостроково планувати на основі проміжних цілей

проекту;

- ✓ готовність приймати стратегічні рішення;
- ✓ здатність працювати в умовах ризику;
- ✓ готовність делегувати свої повноваження іншим членам команди.

5. Навички роботи з інформацією:

- ✓ здатність швидко визначати важливе та другорядне, ефективніше
- ✓ вирішувати проблеми, уважніше та результативніше справлятися з різними завданнями;
- ✓ вміння шукати, обробляти та створювати інформацію, а також критично осмислювати отримані дані;
- ✓ здатність цілеспрямовано шукати та систематизувати отримані дані;
- ✓ готовність оцінити повідомлення;
- ✓ здатність прийняти рішення відповідно до ситуації, робити вибір, який найбільше підходить в даній ситуації;
- ✓ здатність вибудувати власну навчальну траєкторію, визначати цілі отримання нових знань та шляхи їх досягнень.

Формувати професійні вміння та «soft skills» у майбутніх підприємців можливо завдяки організації навчальної діяльності з використанням технології змішаного навчання, суть якої полягає у змішуванні методів та форм організації навчальної діяльності на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій, проектного навчання, при організації колективної роботи над розробкою бізнес проектів.

Список використаних джерел

1. Іванова, Л.В., Скорнякова, О.В. «Soft skills» як важлива складова конкурентоспроможності фахівця з інформаційних технологій». *Young Scientis*, 2018. 12 (64). 83-87
2. Длугунович, Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. 6 (219). С. 239-242.
3. Коваль, К. О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. 2. 162-167.
4. Scaffidi, C. Employers' needs for computer science, information technology and software engineering skills among new graduates. *International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology (IJCEIT)*. 2018. 8 (1). 1-12. DOI: 10.5121/ijcseit.2018.8101.